

Korrupsiyaya Qarşı mübarizə üzrə təşviqat və Hüquqi Məsləhət Mərkəzləri Layihəsi (ALAC)

ALAC layihəsinin məqsədi “vətəndaşları cəmiyyətdə baş verən korrupsiya halları ilə mübarizədə fəal iştiraka cəlb etməkdir”. Layihənin əsas hədəf qrupu informasiya və məhkəmə orqanlarına birbaşa çıxışa malik olmayan sınavi fiziki şəxslərdir. Layihə əsasında keçirilən əsas tədbirlər bunlardır:

Hüquqi Yardım: Hüquqi yardım vətəndaşlara artıq qarşılaşmış və ya qarşılaşma riski olan korrupsiya faktı ilə üz-üzə qalarkən qanuni prosedurlardan effektiv formada yararlanmaq üçün verilən tövsiyələrdir. Yardımla təmin edilən vətəndaşlar mərkəzlərdə çalışan peşəkar hüquqşünasların köməyi ilə öz şikayətlərini aydınlaşdırır, şikayətlərini yazılı formada tərtib edirlər və öz işlərinin həlli istiqamətində çalışırlar.

Anti-korrupsiya təhlili: Hər üç mərkəzdə müraciətçilərlə bağlı məlumat toplanılır. Onların adı, demoqrafik vəziyyəti, coğrafi yerləşməsi, əhəlinin zəif qrupuna aid olub olmadığı, yenidən müraciət edib etməməsi ilə məlumatlar yığılır. Dərin anti-korrupsiya islahatlarının aparılmasına ən çox ehtiyac duyulan sahələrinin müəyyən edilməsi məqsədiylə statistik məlumatlar hər üç mərkəz tərəfindən toplanılır və müzakirə olunur.

İctimai Maarifləndimə və Məlumatlandırma: Bu tədbirlər ALAC mərkəzinə daxil olan korrupsiya ilə əlaqəli müraciətlərin statistikasının analizi, ölkədə baş verən proseslər nəzərə alınmaqla, ayrıca hədəf qrupları üçün xüsusən kənd yerlərində təşkil olunur. Həmçinin mərkəzlər vətəndaşların fəallığını artırmaq və onların rüşvətxorluq və korrupsiyaya qarşı aparılan mübarizədə təşəbbüslərini yüksəltmək məqsədi ictimaiyyətin məlumatlandırma və sosial kampaniyalar həyata keçirirlər.

İnstitusional əməkdaşlıq: Layihə institusional məsuliyyət və cavabdehlik hissi baxımından kiçik, lakin çox mühüm nüfuza malikdir. Təəssüf ki, bu sahədə mövcud olan sübutların araşdırılması bir lətifəyə bənzəyir, belə ki vətəndaşların şikayətləri ilə qarşılaşdıqda, müvafiq orqanlar faktları rəsmi inkar edir, buna baxmayaraq məsələni həll edir. Məsələn, gömrük komməsi rüşvət almaq üçün gömrükdən keçməni yubatmalarını inkar edir, amma müvafiq şikayət aldıqdan sonra gömrük yoxlamasını yubatmadan keçirdirlər. Bu ideal deyil, ona görə ki bu institusional təqsir tələblərinə cavab vermir, lakin Azərbaycan reallıqlarında kənardan keçirilən araşdırmalara dövlət orqanlarının bu səviyyədə cavablandırmaları irəliyə doğru bir addım kimi qiymətləndirilməlidir. Bu Məsulliyət hissi yalnız aşağı səviyyədə təzahür etmir. Bəzi hallarda aylarla korrupsiyanı müzakirə etmək üçün görüşdən boyun qaçıran yüksək səviyyəli məmurlar, özləri Şəffaflıq Azərbaycan təşkilatı ilə əlaqə saxlamağa başlayıblar. Bu isə KİV ilə edilən təsirin və Mərkəzə daxil olmuş şikayətlərin mediada işıqlandırılmasının nəticəsidir. Həmçinin qeyd edilməlidir ki bu artan məsuliyyət institusional səviyyədə deyil, daha çox individual səviyyədədir, buna baxmayaraq Təhsil Nazirliyi Şəffaflıq Azərbaycan təşkilatı tərəfindən qaldırılmış problemləri müntəzəm olaraq və vaxtında araşdırır. Lakin, ideal olmasada bu qənaətbəxşdir çünki cəzanın və cavabdehliyin olmaması mədəniyyəti tədricən şikayət edən sadə insanlar tərəfindən dəyişdirilə

bilər. Bu uzun müddətli prosesin bir hissəsidir, lakin qeyd edilməlidir ki, bu layihə korrupsiyanın ən çox kök atdığı sahlərdə fəaliyyət göstərir.